

**Rondreis
MAROKKO - 22
dagen**

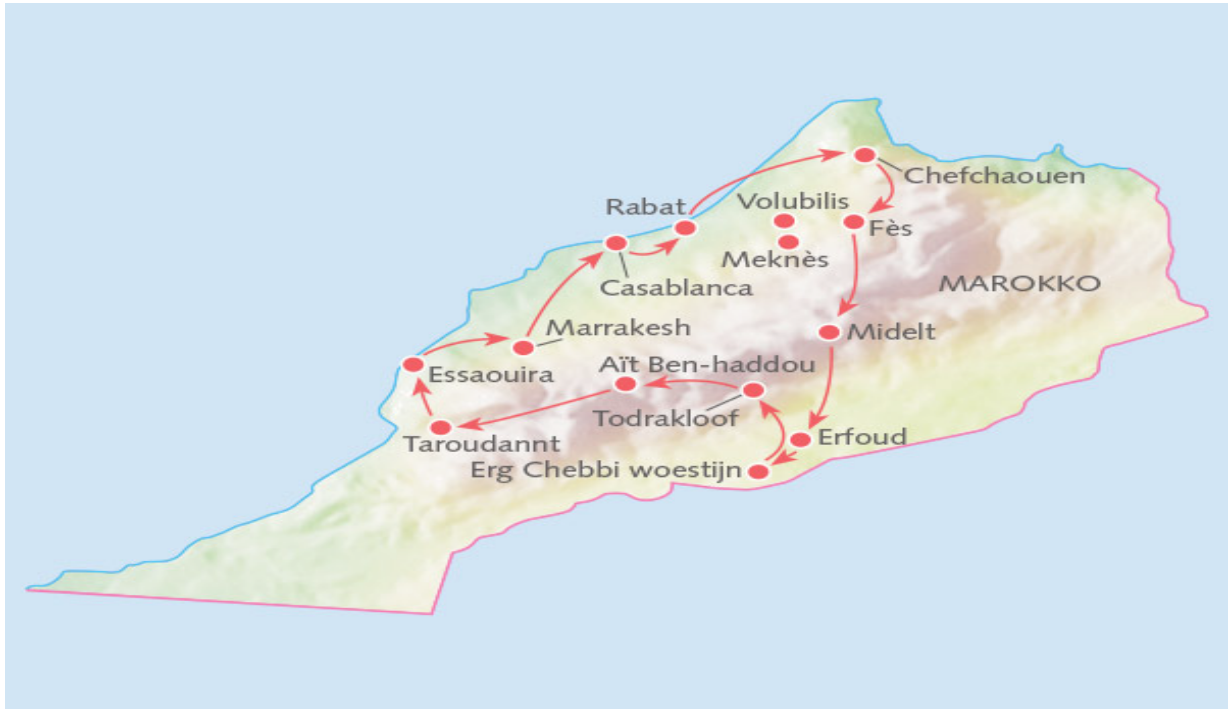
Rondreis MAROKKO - 22 dagen

Middeleeuwse medina's en kasbahs

MVA 8 - 14 22

Uitgebreide routebeschrijving

Route

Dag tot dag schema

	Vervoer	Route	Overnachting
1	Bus, Vliegtuig	Vertrek - Aankomst Casablanca	Casablanca
2		Casablanca – Hassan II - Rabat	Rabat
3	Bus	Rabat - Chefchaouen	Chefchaouen
4		Chefchaouen	Chefchaouen
5	Bus	Chefchaouen - Fès	Fès
6		Fès	Fès
7		Fès / Excursie Mèknes, Volubilis en Moulay Idriss	Fès
8	Bus	Fès - Midelt	Midelt
9		Midelt	Midelt
10	Bus	Midelt - Erfoud	Erfoud
11	Bus	Erfoud - Erg Chebbiwoestijn	Merzouga
12	Bus	Erg Chebbi-woestijn - Todrakloof	Todrakloof
13		Todrakloof	Todrakloof
14	Bus	Todrakloof - Ait Ben-haddou	Ait Ben-haddou
15	Bus	Ait Ben-haddou - Taroudannt	Taroudannt
16		Taroudannt	Taroudannt
17	Bus	Taroudannt- Essaouira	Essaouira
18		Essaouira	Essaouira
19	Bus	Essaouira - Marrakesh	Marrakesh
20		Marrakesh	Marrakesh
21		Marrakesh	Marrakesh
22	Bus, Vliegtuig	Vertrek Marrakesh - Casablanca - Aankomst	Aankomst

Dag 1 Vertrek - Aankomst Casablanca

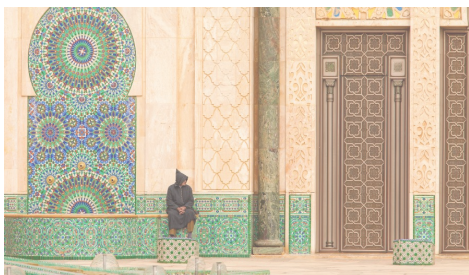
Je arriveert op het Mohammed V vliegveld in Casablanca (je wordt opgewacht bij het meeting point van Terminal 2, dat is buiten). Mohammed V is de koning die in 1956 de onafhankelijkheid voor Marokko terugwon. Zijn naam zul je daarom nog veel tegenkomen tijdens je Marokko rondreis. Met 5,5 miljoen inwoners is Casablanca de grootste en meest moderne stad van Marokko en tevens het belangrijkste industriële centrum van het land. Het Mohammed V plein vormt het levendige centrum. Deze grote en drukke verkeersrotonde ligt in het meest zuidelijke puntje van de Medina. Vanaf deze plek beginnen de vertakkingen naar de belangrijke straten van Casablanca. De reisbegeleider ontmoet je vandaag om 22:00 uur in de lobby van het hotel. Mocht je later aankomen, dan ligt er bij de receptie een briefje voor je klaar.

ECHT OP REIS TIP

Local Impact Score

Voor elke reis streven we naar een minimale impact op het klimaat en een maximale positieve impact op de lokale omgeving. Om inzichtelijk te maken welk deel van onze uitgaven en de uitgaven van onze reizigers bij de lokale gemeenschap terecht komt, hebben wij een Local Impact Score ontwikkeld. De Local Impact Score van deze reis is: **63**

[Lees meer over de Local Impact Score.](#)

Dag 2 Casablanca – Hassan II - Rabat

In Casablanca staat de grootste moskee van het land, de moderne **Hassan II moskee**. Deze werd in opdracht van Hassan II, de vorige koning van Marokko, gebouwd en kijkt uit op de Atlantische oceaan. Op de gigantische vloer kunnen wel 25.000 gelovigen bidden en daarbuiten is er plaats voor nog eens 85.000 mensen. Je maakt hier een korte stop (let op, exclusief entreegelden) om enkele van de bezienswaardigheden te zien. Je vervolgt je rondreis in circa anderhalf uur (115 km) naar de hoofdstad van Marokko, **Rabat**. Het is de jongste stad van de vier Koningssteden en de thuisbasis van koning Mohammed VI. Vandaag maak je een stadstour van een halve dag, deze zit bij de prijs inbegrepen. De tour brengt je langs de hoogtepunten van de stad: **de Hassantoren** en de oude burcht, de Kasba des Oudaïa. Het grote terras tegenover het parlement is een ideale plek om mensen te ontmoeten.

NB. Afhankelijk van het tijdstip waarop je bij de Hassan II moskee aankomt, is het mogelijk deel te nemen aan een optionele rondleiding. Deze rondleiding is niet inbegrepen en dient ter plaatse te worden betaald.

ECHT OP REIS TIP

Verklein je plastic voetafdruk!

Weet je dat je heel eenvoudig de toename van plastic afval kunt verminderen? Neem je eigen navulbare fles & herbruikbare tas mee! Zeg nee tegen (gratis) plastic flesjes, tasjes, rietjes & aangeboden verzorgingsproducten in hotels. Zo bespaar je tijdens je reis veel onnodig plastic afval en draag jij je steentje bij aan een schonere wereld!

We.Feel.Responsible.

Dag 3 Rabat - Chefchaouen

Een lange rit brengt je naar het **Rifgebergte**. Na een kort stuk rijden langs de kust, draai je het binnenland in. Je rijdt hier dwars door een vruchtbaar landbouwgebied. Het grijsgroen van **olijfboomgaarden** steekt prachtig af tegen de bruinrode aarde. Souk el-Arba-du-Rharb ligt midden in dit gebied en is de pleisterplaats waar we eventueel stoppen om koffie te drinken. Aan het eind van de middag bereik je de uitlopers van de Rif. Het landschap wordt steeds bergachtiger en groener totdat je hoog tegen de bergen aan **Chefchaouen ziet liggen**; een **pittoresk stadje** met zijn karakteristieke blauw en wit geschilderde huizen. Je blijft hier twee nachten.

ECHT OP REIS TIP

Dag 4 Chefchaouen

ECHT OP REIS TIP

Vandaag heb je volop de tijd om het leven van de Rifberbers te bezien. Je kunt ook een flinke **wandeling** in de bossen rond Chefchaouen maken. Voor de liefhebbers is het mogelijk een **bezoekje aan de Hammam** te brengen, het lokale badhuis. Een kleine waarschuwing is hier misschien wel op zijn plaats: je zult zien dat men er soms andere normen op na houdt over het schoonhouden van een publieke instelling! 's Avonds kun je neerstrijken op de **terrasjes van de Plaza Uta el-Hammam** boven in het dorp, waar zich de gehele lokale bevolking lijkt te verzamelen om te eten en bij te kletsen.

Dag 5 Chefchaouen - Fès

Vanaf Chefchaouen rijd je een deel van de route weer terug. In de loop van de middag kom je aan in **Fès**, waar je tijd zult hebben voor een eerste verkennende **rondwandeling**. Je verblijft hier drie nachten in een centraal gelegen hotel in de Ville Nouvelle, niet te ver van de oude medina verwijderd. In de omgeving van het hotel is een druk winkelgebied en zijn er volop restaurantjes en terrassen.

ECHT OP REIS TIP

Eet je lokaal & vegetarisch?

Mensen die minder vlees en zuivel nuttigen, hebben een lagere ecologische voetafdruk tijdens de reis. Ga daarom vaker voor lokale (vegetarische) producten, aangezien andere producten geïmporteerd moeten worden. Het vervoer hiervan zorgt voor extra CO₂-uitstoot en kost geld, wat de producten ook weer duurder maakt. Dus door lokale / vegetarische producten te eten ben je goedkoper uit, eet je lekkerder (want supervers) én spaar je het milieu.

Dag 6 Fès

Fès is de oudste van de vier koningssteden en het culturele hart van Marokko. Het stadje vormt een wereld op zich. Het oude ommuurde gedeelte van de stad, **Fès el-Bali**, is gesticht in de negende eeuw. Toentertijd woonden er al zo'n tweehonderduizend mensen binnen de stadsmuren, en dat aantal is niet veranderd. Fès is altijd het culturele, wetenschappelijke en religieuze hart van Marokko geweest. **De Kairaouin-universiteit is de** belangrijkste universiteit van het land en een van de oudste ter wereld. Zodra je door de stadspoorten binnentreedt, waan je je terug in de middeleeuwen. Al het vervoer gaat hier bijvoorbeeld nog per ezel. Het is een waar doolhof in deze oude medina, een kakofonie van geluiden en geuren, want overal zijn wel stalletjes waar men brochettes grilt en geurige muntthee verkoopt. Bezoek op eigen gelegenheid of samen met een gids (een aanrader als je niet wilt verdwalen en wel alle hoogtepunten van de stad wilt zien!) de ambachtswijkjes, koranscholen, leerlooierijen en oude paleizen.

Dag 7 Fès / Excursie Mèknes, Volubilis en Moulay Idriss

Vandaag kun je kiezen voor een optionele dagexcursie naar Mèknes, Volubilis en Moulay Idriss. **Volubilis** is de belangrijkste Romeinse opgraving van Marokko. In de oudheid was het een belangrijke, levendige stad maar tegen de tijd dat het Romeinse rijk ten onder ging was er weinig meer van over. Erg indrukwekkend zijn **de vele mozaïekvloeren** die je her en der aantreft tussen de door gras overwoekerde fundamenteën. Vervolgens wordt doorgereden naar **Moulay Idriss**, een belangrijke heilige plaats van Marokko. Het is een 'poor men's Mekka'. Zeven bezoeken aan het heiligdom staan namelijk gelijk aan een bezoek aan Mekka. Je mag de moskee niet in, je zult je dus met een blik van buiten tevreden moeten stellen. De derde plek die tijdens deze excursie wordt bezocht is **de rustige stad Mèknes**. Mèknes werd door Moulay Ismail, de stichter van de huidige dynastie der Alawieten, gebouwd met materiaal afkomstig uit Volubilis.

Dag 8 Fès - Midelt

En weer trek je de bergen in. De weg kronkelt zich door **eeuwenoude cederbossen** omhoog. Met een beetje geluk krijg je de hier levende bergaapjes te zien. Via het skioord Ifrane kom je aan bij Azrou, het begin van de hoogvlakte. Vooral in de lente is het hier een grote bloemenpracht. 's Zomers heb je nog kans om berbers tegen te komen die leven in hun kamelenharen bruine tenten en rondtrekken met grote kuddes schapen en geiten. Midelt ligt midden in deze hoogvlakte.

Dag 9 Midelt

Vrije dag. Vanuit Midelt kun je een dagexcursie maken naar **de Cirque de Jaafar** bij de Djebel Ayachi (3737 meter). Dit is een prachtig gebied, dat zich goed leent voor een mooie dagwandeling. De vergezichten zijn spectaculair, her en der kom je **moie traditionele bergdorpjes** tegen. Deze facultatieve excursie kan ter plekke geregeld worden. Er gaat een lokale gids mee.

ECHT OP REIS TIP

Wie goed doet, goed ontmoet! Vind jij het belangrijk om de lokale bevolking te steunen tijdens jouw reis? Natuurlijk, wij ook! Daarom zijn we een samenwerking aangegaan met ResiRest en is bij steeds meer van onze reizen een vegetarische **lunch of diner met een lokale familie inbegrepen**.

Jouw “gast-gezin” vindt het geweldig om buitenlandse mensen hun cultuur te laten ervaren. Ook kunnen ze een (financieel) steuntje in de rug meestal goed gebruiken. Door samen een maaltijd te eten met en **bij het gezin thuis**, ervaar je de warme gastvrijheid direct. Door de intieme setting komen, naast heerlijk eten, tal van persoonlijke verhalen op tafel. Eventuele transferkosten naar en terug van je gastgezin zijn voor eigen rekening. Meer info vind je op de website van [ResiRest](#) of op [onze duurzaam reizen blog](#).

Dag 10 Midelt - Erfoud

Vanuit Midelt voert de weg weer omhoog. Na de laatste bergpas en de door het Franse vreemdelingenlegioen gebouwde 'Tunnel des Légionnaires' daal je af langs **de spectaculaire Gorges du Ziz**, met zijn uitgestrekte palmentuinen. Hier kondigt zich het Marokko van de woestijnen en kasba's aan. De huizen zijn voor een groot deel nog op traditionele wijze gebouwd met leem, al zie je steeds vaker betonconstructies opduiken. Dat bouwt nu eenmaal makkelijker, goedkoper en is duurzamer. Vaak worden deze nieuwe huizen wel nog op traditionele wijze gedecoreerd. De tocht eindigt in Erfoud. Hier kom je even tot rust voor je de woestijn intrekt.

Dag 11 Erfoud - Erg Chebbiwoestijn

Je kunt nog een plons nemen in het zwembad van het hotel, voordat je verder reist naar **Merzouga**. Het laatste stuk van de rit gaat over een onverharde weg, je krijgt het gevoel dat je écht in de Sahara bent aangekomen. Het dorpje Merzouga ligt aan de rand van **de enorme zandduinen van de Erg Chebbiwoestijn**. Je kunt hier optioneel een dromedaristocht door de woestijn maken.

ECHT OP REIS TIP

Draag in hotels je steentje bij

Verklein je voetafdruk terwijl je slaapt! Enkele tips: denk eraan bij het verlaten van je kamer alle elektrische apparaten uit te schakelen, je opladers uit het stopcontact te halen en de airco uit te zetten. Let op je waterverbruik met tandenpoetsen & douchen! Zo bespaar je tijdens je reis veel elektriciteit, water en afval!

Dag 12 Erg Chebbi-woestijn - Todrakloof

Je rijdt vandaag de Erg Chebbi-woestijn uit richting Rissani. Eenmaal aangekomen in Rissani wordt de weg steeds smaller en rijd je richting Tinerhir, een dorpje aan de voet van de Atlas. De rit ernaar toe is prachtig. Uiteindelijk kom je aan in Tinerhir, een dorpje gelegen in **de diepste rivierkloof** van Marokko: de Todrakloof (Gorge du Todra) die op zijn smalst nog maar een tiental meter breed is en honderden meters hoog. Er staan **tal van fotogenieke kasba's** en in de vallei is een enorme 'palmerie' met dadelpalmen en groene akkertjes. Je logeert twee nachten in een hotel met zwembad in Tinghir in de omgeving van de kloof.

Dag 13 Todrakloof

Vandaag heb je een vrije dag in de **Todrakloof**. Je kunt hier door de kloof wandelen. Onderweg kom je langs irrigatiekanaaltjes, vervallen en bewoonde kasba's. Of gewoon een dagje luieren natuurlijk en genieten van de rust.

ECHT OP REIS TIP

In **Tinerhir** kun je in de ochtend zien hoe de bevolking aan het werk is op het land, waarbij ezeltjes en muilieren worden ingezet voor het vervoer van de gewassen. Je kunt een bezoek brengen aan de oude joodse kasba en een oud tapijtenwinkeltje waar je onder het genot van een kopje muntthee uitleg kan krijgen over het bedrijf. Drink er minimaal drie, dat is beleefd. Hoe zoeter de thee, hoe meer **welkom** je bent.

Dag 14 Todrakloof - Aït Ben-haddou

Vandaag volg je de bijzondere 'Route van de Duizend Kasba's', die leidt naar de beroemde kasba **Aït Benhaddou**. Bij Boumalne du Dades rijd je een klein stukje **de Gorges du Dades** in om een kijkje te nemen bij een bijzondere rotsformatie, ook wel 'apenvingers' genoemd. Terug op de route passeer je verschillende kasba's, met op de achtergrond de besneeuwde toppen van de Atlas die schitteren in de zon. Via Ouarzazate, het toeristische hart van de regio, rijd je nog even verder naar **Aït Benhaddou**, waar je tegen de avond zult aankomen. Je hebt alle tijd om de kasba's, gelegen in een prachtig wit-roze steenwoestijn, te verkennen. Er wonen nog maar een paar familie's in deze kasba, de rest staat leeg en wordt op kosten van Unesco onderhouden.

Dag 15 Aït Ben-haddou - Taroudannt

Een rit van ca. vijf uur brengt je vandaag naar de zuidrand van het Atlasgebergte, naar het stadje Taroudannt. Taroudannt ligt temidden van vruchtbaar landbouwgebied, dat verschillende soorten groente en fruit levert. De landbouwproducten worden vervolgens per ezel en handkar naar het centrum vervoerd om te verhandelen. Hier tref je verscheidene souks, die zeker de moeite waard zijn om te bezichtigen. Deze zijn zo klein dat je hier gelukkig nauwelijks kan verdwalen. Op de souks wordt onder andere berberzilver verhandeld, en **kunstnijverheid van de Toearegs**.

Dag 16 Taroudannt

Je kunt jezelf vandaag eens lekker verwennen met een bezoekje aan een lokale hammam, in Marokko altijd een bijzondere belevenis. Met zonsondergang heb je de mogelijkheid om een ritje met paardenkarren te maken. Je rijdt langs de stadsmuren die door het zonlicht en de rode aarde waar ze van gemaakt zijn een mystieke kleur krijgen.

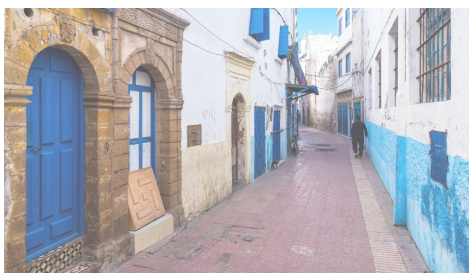
ECHT OP REIS TIP 'Meet the locals'

Als je je inleest in de geschiedenis, politiek en cultuur van het land maakt dat het contact met de lokale bevolking een stuk makkelijker (en leuker!). Draag gepaste kleding waarbij je respect toont voor de lokale gebruiken en bevolking. Leer ook een paar woorden in de taal van het land, je zult zien hoe makkelijk je contact maakt!

Dag 17 Taroudannt- Essaouira

Je vervolgt je Marokko groepsreis naar **Essaouira**. De weg voert naar de kust, naar Agadir. Je laat deze toeristische kustplaats links liggen en volgt de mooie kustweg naar Essaouira. Links de Atlantische Oceaan, rechts de Hoge Atlas. Dit stadje is toeristisch, maar ook in het bezit van een drukke vissershaven. Bijzonder is dat op de kades van de haven nog steeds **vissersboten van hout** gebouwd worden, op een manier die wij niet meer kennen. Hier wordt nog volop gebreeuwd en geteerd. Altijd een fascinerend gezicht. Even verderop komt de verse vis aan wal, en wordt deels ter plekke bereid en gegrild. Verser kun je het niet krijgen. Het is een uitstekende plek om even bij te komen van alle indrukken van deze reis.

Dag 18 Essaouira

Essaouira is een sfeervol klein havenstadje aan de Atlantische Oceaan, gesticht door Portugezen. De Portugese fortificaties domineren nog steeds de vissershaven. De 'Skala de la Ville' is **een imposant bastion** waar tientallen bronzen kanonnen dreigend de oceaan in wijzen. Nu komen er 's avonds jonge stelletjes flaneren, buiten het zicht van al te nieuwsgierige familieleden. Ook de haven wordt beschermd door een enorm bastion, het 'Skala du Port'.

De souks van Essaouira zijn afgeladen met producten van thuyahout, de lokale specialiteit. Als je genoeg hebt van de souks strijk je neer op een van de terrasjes op het plein voor de haven of maak je **een lange strandwandeling**.

Dag 19 Essaouira - Marrakesh

Een korte rit brengt je naar de meest levendige koningsstad en een waardige afsluiter van je Marokko rondreis:

Marrakesh. Onderweg zie je nog **argan-boomgaarden**. De arganvruchten worden gegeten door geiten die de bomen inklimmen. In hun uitwerpselen zitten de pitten van deze vruchten, die door de bevolking geraapt worden. Uit de pitten wordt de zeer exclusieve Argan-olie geperst, die gebruikt wordt in zowel cosmetica als in de keuken.

ECHT OP REIS TIP

Het mooiste plaatje

Wil je fotograferen? Neem dan de omgeving in je op en houd rekening met de lokale bevolking.

De landen die je bezoekt zijn vaak fotogeniek, vooral vanwege de mensen. Een paar tips: vraag toestemming, laat de foto zien die je gemaakt hebt en fotografeer met respect! EN vergeet vooral niet af en toe achter je lens vandaan te kijken, geniet van alles om je heen!

Dag 20 Marrakesh

Het Djemaa el-Fna is het levendige centrum van de stad. Als de siësta voorbij is lijkt de hele stad erop uit te trekken en zich op dit centrale plein te verzamelen. Inmiddels staan er tientallen eetstalletjes en hebben verhalenvertellers, waarzegsters, acrobaten, slangenbezweerders en kwakzalvers een plaats veroverd. Voor een paar dirham mag je **op de foto met een slangenbezweerder..**

Achter het plein verkopen de Marokkaanse handelslieden in de souks hun traditioneel Marokkaanse waren. Ook vind je hier de Ben Youssef-koranschool die prachtig is gedecoreerd met stucwerk van gips met marmervoeder en 'zellij' mozaiek-tegelwerk. Je kunt ook een bezoek brengen aan de tapijtmart, in vroeger tijden **de beruchte slavenmarkt van Marrakesh.**

Er wordt vandaag ook een halve dagexcursie georganiseerd. Op deze manier kun je alle belangrijke monumenten van de stad in één keer bezoeken.

Dag 21 Marrakesh

Om de drukte van de stad te ontvluchten is de Hammam Ziane een goede optie. Maar je kunt er natuurlijk ook op uit, want op de vele culturele hoogtenpunten van deze stad raak je niet snel uitgekeken. In het zuidelijk deel van de medina van Marrakesh vind je het Bahiapaleis, **het El Badi-paleis en de Saadische graven**. Met name deze laatste laten je een prachtig stukje Moorse architectuur zien. Voor liefhebbers van **Marokkaanse huizen en tuinen** is de **'Jardin Majorelle'**, een weelderig aangelegde tuin bij het voormalig huis van Yves Saint-Laurent, een aanrader. Het huis zelf herbergt nu een museum met klederdracht, sieraden en gebruiksvoorwerpen. Je kunt een ticket reserveren om enkel de tuinen te bezoeken, of kiezen voor een combinatieticket met het huis (museum). Een andere leuke optionele bezigheid in Marrakesh is het maken van een **ritje per calèche**. Deze paard-en-wagens staan opgesteld langs het parkje bij het **Djemaa el Fna plein**, het centrale punt van de stad. Je kunt vandaag ook deelnemen aan een excursie naar Imlil, een dorpje in de **hoge Atlas**.

ECHT OP REIS TIP

Jardin Majorelle: reserveer tijdig

Wil je Jardin Majorelle bezoeken? Je doet er verstandig aan om je kaartje tijdig (al voor je vertrek naar Marokko) te reserveren. Een bezoek aan de tuinen van het voormalig huis van Yves Saint-Laurent is in trek en doorgaans ruim een week op voorhand uitverkocht. Plan je bezoek via de [officiële website](#) van Jardin Majorelle. Er zijn, vanwege de grote vraag naar tickets, helaas ook nep-aanbieders actief. Enkel met een ticket dat via de officiële website gekocht is, krijg je op het gereserveerde moment toegang tot de tuinen.

Dag 22 Vertrek Marrakesh - Casablanca - Aankomst

Helaas komt vandaag een einde aan je Marokko rondreis! Je reist per bus naar Casablanca, van waar je terugvliegt naar huis.

Aanvullende informatie

Wat is inclusief?

- internationale vluchten inclusief ruimbagage
- alle transport met airconditioned (mini)bussen
- overnachtingen in hotels met ontbijt
- Nederlandstalige reisbegeleiding
- lokale Engelstalige reisbegeleiding op specifieke vertrekdata
- stadstour Rabat
- Eten bij een gezin thuis in Midelt i.s.m. ResiRest (eventuele transferkosten zijn voor eigen rekening)
- luchthavenbelastingen
- brandstofheffing

Wat is exclusief?

- overige maaltijden
- optionele excursies
- overige entreegelden
- fooien
- boekings(dossier)kosten
- bijdrage Calamiteitenfonds (enkel in Nederland)
- consumentenbijdrage SGR € 5,- per persoon (enkel in Nederland)
- reis- en annuleringsverzekering

Attentie

Zakgeld

700

Excursies

Fès - Meknes, Volubilis en Moulay Idriss

Met een eigen bus vertrek je om 8:30 uur vanaf het hotel in Fes. In een uur tijd rijd je naar Meknes, de kleinste koningsstad. De ommuurde oude medina is karakteristiek voor Marokko's noordelijke steden, die vol okergeel gekalkte huizen met groene dakpannen staan. Je kunt Heri es-Souani (opvallende graanschuren) bezoeken en het prachtige Mausoleum van sultan Moulay Ismael. Je wandelt naar de grootste poort van Marokko, Bab Mansour, die ligt aan het Place el Hedim. Op dit plein ben je enige tijd vrij. Het is er meestal een drukte van belang. Een goede plek om onder het genot van een kopje muntthee de lokale bevolking gade te slaan. Grenzend aan het plein vind je de soek met zijn kleurrijke olijven-, fruit-, kruiden- en vleesmarkten, en winkels met leren babouches (slippers), tapijten, tegels en Berberzilver.

Vervolgens rijd je naar Moulay Idriss, één van de meest heilige plaatsen van het land, een 'poor men's Mekka'. Zeven bezoeken aan het heiligdom hier staan gelijk aan één bezoek aan Mekka. Je mag deze moskee, net als de meeste andere in Marokko niet in, en zult je dus tevreden moeten stellen met een blik van buitenaf. Je kunt naar een mooi uitzichtpunt over het stadje wandelen.

Na Moulay Idriss rijd je door naar het dichtbijgelegen Volubilis, de belangrijkste Romeinse opgraving van Marokko. In de oudheid was het een belangrijke stad, waarvandaan olijfolie, graan en wilde dieren werden geëxporteerd naar Rome. Alle gebouwen van de stad zijn nog te herkennen in hun functie, maar het meest indrukwekkend zijn de vele mozaïekvloeren die je her en der aantreft tussen de grasoverwoekerde fundamenten. Je kunt de ruïnes op eigen gelegenheid bekijken, of optioneel kiezen voor een lokale gids die je over het terrein leidt.

Na afloop van de bezichtiging brengt de bus je terug naar het hotel. Rond 18:30 uur zul je daar arriveren.

Inbegrepen: transfers

Niet inbegrepen: lokale gidsen, drankjes, lunch, entreegelden, fooi

---

Fès - Stadsbezichtiging

Fès is de oudste stad van Marokko. Na het ontbijt word je per bus opgehaald bij het hotel. Je ziet het Koninklijke Paleis (buitenzijde) en wandelt door de joodse wijk (de Mellah), waar je de oude synagoge en de joodse begraafplaats bezoekt. De bus brengt je vervolgens naar de Borj Sud, voor een panoramisch uitzicht over Fes. Je bezoekt de pottenbakkerijen, waar de 'zellij' (mozaïek) en het blauwe aardewerk worden gemaakt waar Fès befaamd om is.

De bus zet je af bij een van de toegangspoorten tot Fès el Bali, de oudste medina van Marokko. Te voet vind je met de gids je weg door de wirwar van schilderachtige steegjes, de medina is een heus labyrint. Onderweg wordt er regelmatig gestopt op interessante plekjes, zoals de kleurige (en geurige) leerlooierijen, de Karouine-moskee, de heilige schrijn van Moulay Idriss II, een koranschool, een zijdeveverij en op de soeks. Je kunt eventueel lunchen in de medina (niet inbegrepen). Na afloop van de bezichtiging brengt de bus je terug naar het hotel.

Inbegrepen: Engelstalige gids, transfers

Niet inbegrepen: drankjes, lunch, entreegelden, fooi

Marrakesh - Stadswandeling

Marrakesh wordt ook 'de Rode Stad' genoemd door de terracotta-achtige kleuren van de machtige muren en poorten. Eeuwenlang was de stad het handels- en ruilcentrum voor de omwonende berberstammen. Tot op de dag van vandaag is dit karakter in de oude binnenstad bewaard gebleven.

Gedurende deze wandelexcursie die een halve dag in beslag neemt bezoek je enkele interessante plaatsen. De Saadische Graven behoren tot de mooiste voorbeelden van islamitische architectuur in Marokko. De Saadische prinsinnen lieten hun grafmonumenten even weelderig ontwerpen als de rest van hun gebouwen. De graven dateren van het eind van de 16de tot de 18de eeuw. Je bezoekt ook het Bahia Paleis, een mooi bouwwerk met paviljoens op de begane grond. Dit omdat de toenmalige grootvizier Bou Ahmed erg dik was en geen trappen kon lopen. Het paleis is omstreeks 1900 gebouwd. Je bekijkt de Koutoubia-minaret (alleen van de buitenzijde) en het befaamde Djemaa el Fna. Dit plein zoemt en beweegt, je komt ogen en oren tekort. Verhalenvertellers, waarzegsters, acrobaten, muzikanten en dansers, slangenbezweerders en kwakzalvers hebben ieder een eigen plaats veroverd. Achter het plein beginnen de uitgestrekte soeks, waar alle traditionele Marokkaanse waren te koop zijn, van pantoffels tot kruiden,

en van amuletten tot tapijten. Je bekijkt een deel van de enorme zoek. Aangezien een flink deel van de binnenstad van Marrakesh autovrij is, wordt deze excursie te voet uitgevoerd. Je ziet op deze manier ook meer.

Inbegrepen: Engelstalige gids

Niet inbegrepen: drankjes, transfers, entreegelden, fooi

Marrakesh – Uitstap naar de Hoge Atlas

Om 09:00 uur word je opgehaald bij je hotel. Per bus reis je naar Imlil, een plaatsje in de Hoge Atlas, gelegen op een hoogte van circa 1700 meter. Het Berberdorpje wordt omgeven door bergen van rond de 4000 meter, waarvan de toppen een groot deel van het jaar bedekt zijn met sneeuw. Bij helder weer zie je de top van de hoogste berg van Noord-Afrika, de Toubkal (4260 meter) vanaf Imlil.

De omgeving leent zich voor een prachtige wandeling, en die staat dan ook op het programma. Zorg voor comfortabele, goed ingelopen dichte wandelschoenen. Je wordt bij de wandeling vergezeld van een berggids en geniet van de lunch in een Berberwoning/restaurant. De wandeltocht leidt je over rotsachtige paadjes, langs dorpjes die in de rotsen lijken te verdwijnen omdat ze zijn gebouwd uit hetzelfde gesteente, en door opgedroogde rivierbeddingen. Je wordt verwend door fraaie panorama's, en loopt door kloven en dalen of frisgroene gebieden. Wellicht kom je meisjes tegen die planten verzamelen voor hun geiten, die hogerop gehouden worden. Aan het eind van de middag rijd je terug naar Marrakesh.

NB: Deze excursie gaat door bij een minimum van 5 deelnemers.

Inbegrepen: berggids, transfers, lunch

Niet inbegrepen: drankjes, fooi

Merzouga: Zonsop- of Ondergang

Op de rug van een dromedaris reis je laat in de middag of vroeg in de ochtend dieper de woestijn in. Vanaf een zandduin zie je de zon langzaam opkomen of ondergaan terwijl de eindeloze zandzee telkens weer van kleur verandert. Voor deze excursie is het minimum aantal deelnemers 2.

Duur: ongeveer 1,5 uur

Informatie over het land

Marokko

Bevolking

Marokko heeft een oppervlakte van 460.000 km² (11 maal Nederland; 15 maal België). Zelf hanteert Marokko het cijfer van 710.850 km², dat is inclusief de Westelijke Sahara. Het land telt ruim 37 miljoen inwoners waarvan ruim de helft in de grote steden leeft. Marokko heeft een vrij jonge bevolking, meer dan de helft van de bevolking is jonger dan dertig jaar.

Bevolking van Marokko: Ongeveer 60 procent van de bevolking van Marokko bestaat uit Arabisch sprekende Marokkanen, 40 procent uit berbers die een berberdialect als moedertaal hebben. De berbers, die zich *Amazigh* (betekent 'vrije man') noemen, zijn de oorspronkelijke bewoners van Marokko. De Marokkaanse Arabieren stammen af van de Arabische veroveraars die in de zevende eeuw voor het eerst Marokko binnenkwamen en van de Arabische moslims die in de vijftiende eeuw uit Spanje werden verdreven. Eeuwenlang leefden de berbers voornamelijk in de bergen, terwijl de Arabieren de kustgebieden bevolkten. Tegenwoordig wonen veel berbers ook in de steden. Een klein deel van de Marokkaanse bevolking bestaat uit Haratien, de zwarte bewoners van de zuidelijke oases.

Feestdagen en festivals

Op de Marokkaanse kalender wemelt het van de nationale, plaatselijke en religieuze feestdagen.

Nationale feestdagen in Marokko

- Nieuwjaar (1 januari);
- Dag van het Onafhankelijkheidsmanifest (11 januari);
- Dag van de Arbeid (1 mei);
- Feest van de Jeugd (9 juli);
- Troonfeest (30 juli), het belangrijkste burgerlijke feest in Marokko. Het wordt opgevrolijkt met vuurwerk, zang, dans en parades;
- Dag van Trouw en Vernieuwing: herdenking van de reis van Hassan II naar Dakhla in 1981 (14 augustus);
- Dag van de Revolutie: herdenking van de Vredesmars (20 augustus);
- Verjaardagsfeest van Mohammed VI (21 augustus);
- Herdenking van de Groene Mars (6 november);
- Viering van de terugkomst van Mohammed V uit ballingschap (16 november);
- Onafhankelijkheidsdag (18 november).

Religieuze feestdagen in Marokko: De *ramadan* is het belangrijkste islamitische feest. Het feest duurt de hele negende maand van het islamitische jaar en is de vastenmaand. Tijdens deze periode eten, drinken en roken moslims niet tussen zonsopgang en zonsondergang. De *ramadan* kan leiden tot enig ongemak; veel restaurants zijn dicht; eten, drinken en roken in het openbaar wordt niet op prijs gesteld. Voor toeristen wordt wel gekookt en gezorgd. Het spreekt vanzelf dat je de mensen niet de ogen moet uitsteken door vlak voor hun neus te eten. Het driedaagse suikerfeest, *Aid el Seghir* of *Aid al-Fitr* genaamd, luidt het einde van de *ramadan* in. Het huis wordt nog een keer gepoetst en de mensen kleden zich zo mooi mogelijk. Iedereen gaat bij elkaar op bezoek om elkaar te feliciteren met een goed volbrachte vastenperiode. Ook de armen krijgen iets extra's. Met het suikerfeest begint het bedevaartsseizoen naar Mekka. Het offerfeest, *Aid el Khebir* begint op de tiende dag van de laatste maand van het jaar. Ter herdenking van Abraham worden op die dag overal schapen geslacht. Abraham was immers bereid zijn zoon aan God te offeren, maar die verving de jongen op het laatste moment door een schaap. Andere belangrijke dagen zijn Premier Moharem, het islamitisch nieuwjaar en Mouloud, de verjaardag van de profeet Mohammed.

Overige feesten in Marokko: Talrijk zijn verder de *moussems*, pelgrimsfeesten, ter ere van *marabouts* (regionale heiligen). Uit de wijde omtrek komen de mensen naar het graf van hun heilige. Dikwijls wordt er een markt gehouden en vinden *fantasia's* (ruiterspelen) plaats.

Cultuur

Al is men met name in de toeristencentra inmiddels wel wat gewend van buitenlanders, toch zijn blote schouders en korte broek in de ogen van veel Marokkanen aanstootgevend.

Gepaste kleding in Marokko: Als reiziger in Marokko toon je respect door je bedekt te kleden. Dus zeker op het platteland geen korte rok of broek en geen blote schouders. Dat geldt in wat mindere mate in de centra van grote, moderne steden als Rabat, Casablanca, Tanger en Marrakech. Alleen in een badplaats als Agadir kun je als toerist zomerse kleding dragen. Maar zwembroek, badpak of bikini horen alleen aan het strand.

Reizen als vrouw in Marokko: Houd als alleen reizende vrouw in de gaten dat je niet naar een plaats gaat waar je alleen met een man terecht komt of waar zich alleen mannen bevinden. Vermijd direct oogcontact met mannen, want dit wordt meestal als een uitnodiging opgevat. Over het algemeen heb je als vrouw minder problemen als je een bepaald zelfvertrouwen uitstraalt. Mocht je toch worden lastiggevalen, laat dan duidelijk merken dat je hier niet van gediend bent. Woorden als *hshouma*, *htarem ras-ek* of *haraam* (schaam je!, respecteer jezelf!, schande!) of een scheldkanonnade in het Nederlands of Vlaams kunnen je hierbij van nut zijn.

Bezoek aan islamitische gebouwen in Marokko: Het is voor niet-moslims verboden een moskee, een centrum van een mystieke broederschap of heiligengraf te betreden tijdens je [Marokko rondreis](#) of je [Marokko familiereis](#). Uitzonderingen zijn de Hassan II moskee in Casablanca en het Mausoleum van Mohamed V in Rabat.

Eten en drinken

De Marokkaanse keuken is gekruid maar absoluut niet 'scherp' of 'heet'. De kruiden die het meest gebruikt worden zijn komijn, gember, koriander, paprika, anijs en saffraan. Ook wordt er veel gedaan met honing en amandelen.

Eten in Marokko: *Couscous* is het nationale gerecht van Marokko en ontbreekt dan ook nooit op feestelijkheden. *Tajine* is een stoofpot van aardappelen, verscheidene soorten groenten en vlees in de gelijknamige aardewerken schotel, waarbij een hoge keramische kegel op een ronde schaal staat. Een eenvoudig gerecht is *kefta*, gekruide gehaktballetjes in tomatensaus met ei. Ook typisch Marokkaans is *hariera*, een dikke linzensoep, die vooral in de *ramadan* maand wordt gegeten. Speciale gerechten zijn *mechoui*, geroosterd lam en *pastilla*, een ovengerecht van duif (of kip) en amandelen in dun bladerdeeg. Een ander lekker gerecht is *poulet au citron*, malse kip, gestoofd met olijven en citroenen. Een typisch Marokkaans dessert is *beghrir*, pannenkoekjes met boter en honing.

Drinken in Marokko: *Nana* of muntthee is de traditionele drank van Marokko. Het wordt gezet van groene Chinese thee samen met verse muntbladeren en veel suiker. Vraag om *atay bla soukkar* als je muntthee zonder suiker wilt. Bij koffie kun je aangeven of je zwarte koffie (*kehwa kehla*) wilt of *kehwa noes noes* (koffie met opgeklopte melk). Verse vruchtensappen zoals jus d' orange, grapefruitsap en echte limonade (citroensap met water en suiker) en vruchtenshakes zijn bij elke patisserie verkrijgbaar.

Land en landschap

Aan de westkant van Marokko langs de Atlantische oceaan ligt de Meseta, de laaggelegen vruchtbare kustvlakte aan de Atlantische Oceaan die door de betrekkelijk hoge neerslag bijna geheel in dienst staat van de landbouw. Hier liggen ook de belangrijkste steden: de grote havenstad Casablanca, de hoofdstad Rabat en de koningssteden Fes, Meknes en Marrakech.

Geografie van Marokko: Aan de oostkant van Marokko liggen drie zeer verschillende gebergten naast elkaar die gezamenlijk een barrière vormen tegen de Sahara. Van noordoost naar zuidwest zijn dat de Midden Atlas, de Hoge Atlas en de Anti Atlas. Terwijl de eerste twee gebergten samen met het Rifgebergte in het Tertiair gevormd werden door de botsing van de Europese en Afrikaanse continentale plaat, is de Anti Atlas een veel ouder gebergte, een van de oudste ter wereld. De fossielen die in de jongere gebergten worden aangetroffen zijn het duidelijke bewijs dat de Rif, Midden Atlas en Hoge Atlas vanuit de zeebodem omhoog zijn gedrukt. De Hoge Atlas reikt hoog boven de andere gebergten uit met de Jebel Toubkal (4167 meter) als hoogste piek van Noord-Afrika. Ten oosten en zuiden van deze gebergten ligt de Sahara, hier en daar onderbroken door groene oases langs rivieren die ontspringen in de Hoge Atlas.

Taal

De taalsituatie in Marokko is aardig ingewikkeld. Net zoals in alle andere Arabische landen kent Marokko het klassiek Arabisch als de officiële taal. Deze wordt op de scholen onderwezen als de schrijftaal en gesproken bij formele situaties.

Gesproken taal in Marokko: In de dagelijkse omgang wordt het *derija*, Marokkaans dialect gesproken. Het Berbers is

een taal met dialecten, die niet verwant zijn aan het Arabisch. Tenslotte beheersen met name de geschoolde Marokkanen uit de steden het Frans heel goed (Marokko was een Frans protectoraat). Ondanks dat je in veel situaties met Frans terecht kunt, wordt het erg gewaardeerd als je een paar woordjes in het Marokkaans kunt zeggen. Personeel in de toeristensector spreekt in toenemende mate wat Engels.

Enkele woordjes Marokkaans

Goedendag/welkom (groet)

Salaam aleikoem/ ahlen wa sahlen

antwoord: *wa aleikoem salaam / ahlen*

Hoe heet je?

Asjnoe smietek?

Ik heet Kees

Smietie Kees

Dank u wel

Sjoekraan

Ik kom uit Nederland/ België

Ana min hoelanda/ belzjika

Marokko is een mooi land

El-maghrib bled zwiena

Tellen in het Marokkaans

1 = *wahed*

2 = *zjoez*

3 = *tlataa*

4 = *rebâ*

5 = *khemsa*

6 = *setta*

7 = *sebâ*

8 = *tmenja*

9 = *tseoed*

10 = *âshra*

100 = *mija*

1000 = *alf*

Religie

Meer dan 98 procent van de bevolking in Marokko is moslim, bijna alle tradities en ceremonies bij geboortes, huwelijken, begrafenissen en andere sociale gebeurtenissen zijn geënt op islamitische gewoonten. De overige twee procent zijn christenen (afstammelingen van voormalige Europese kolonialisten) en joden.

Volksgeloof in Marokko: Marokkaanse moslims beleven hun geloof elk op hun eigen manier. Oudere generaties op het platteland hebben een strengere interpretatie van de islam dan de jongeren in de steden. Hoewel de meeste berbers zich als goede moslim beschouwen, blijven ze ook trouw aan hun eigen traditionele gebruiken. In het hele land vind je koepelgraven waar overblijfselen rusten van marabouts, heilige mannen. Aan de heilige mannen worden tal van kwaliteiten toegeschreven, zoals het verrichten van wonderen en het genezen van zieken.

Foien

Het geven van een fooi in Marokko is heel vanzelfsprekend. De lonen van bedienden zijn dermate laag dat iedere gift een welkome aanvulling is. In cafés, hotels, bistro's en restaurants wordt een fooi van rond de tien procent verwacht. Ook is het gebruikelijk om chauffeurs en begeleiders na een rondreis een fooi te geven. Vergeet ook niet je wandelgids (zowel in de stad als in de bergen). Reken op ongeveer 50 dirham per dagdeel.

De reisbegeleiders, lokale gidsen en chauffeurs die voor Koning Aap werken verwachten een fooi, mits ze hun werk naar voldoening gedaan hebben. Een richtbedrag voor je reisbegeleider is 2 euro per reiziger per dag en voor de chauffeur 1 euro per persoon per dag.

Verplichte fooi in Marokko: In sommige gevallen, zoals bij het parkeren, is het geven van een fooi verplicht. Het is dan ook de vraag of je bij een parkeerwachter van fooien kunt spreken. Deze mensen zijn officieel aangesteld maar hebben geen loon; hun inkomsten bestaan uit de giften van klanten. De prijs is ongeveer 10 dirham voor een dagdeel.

Weer en klimaat

Met uitzondering van de kuststreken in het noorden en westen waar de zee haar invloed doet gelden, heerst in Marokko een landklimaat met zeer grote temperatuurverschillen tussen dag en nacht en zomer en winter.

Beste reistijd voor Marokko: De beste periode voor [rondreizen naar Marokko](#) en [familiereizen naar Marokko](#) is voor- en najaar. Het is dan toeristisch hoogseizoen. In de zomermaanden kun je het zuiden en oosten van Marokko beter mijden. Overdag is het er bloedheet. De *sirocco*, de beruchte woestijnwind in het binnenland, kan het leven op straat helemaal ontregelen. Over het algemeen regent het 's zomers nauwelijks, wel kan er zo nu en dan een kortstondige, felle regen- of onweersbui vallen. In de winter, van november tot maart, kunnen zich in het Atlasgebergte enorme sneeuwstormen voordoen. De wegen zijn onbegaanbaar en passen worden afgesloten. De meeste kans op regen is in het late najaar en het vroege voorjaar. Na lange periodes van droogte kunnen al na een dag regen bergrivieren ontaarden in enorme woeste watermassa's die grote overlast veroorzaken waardoor soms hele gebieden geïsoleerd raken. Aan de kust is het heel wat aangenamer. Dankzij de invloed van de zee blijft de temperatuur in het zuidelijk gelegen Agadir het hele jaar aangenaam.

Klimaattabel Marokko: De vier cijfers die telkens worden genoemd zijn van links naar rechts: de gemiddelde maximum temperatuur in graden Celsius, aantal zonuren per dag, aantal dagen per maand met minimaal 1 mm-neerslag per dag en- de gemiddelde temperatuur van het zeewater (indien van toepassing).

MARRAKECH

Maand	T gem	Zon	Regen	T w
Januari	18	7	7	-
Februari	20	7	6	-
Maart	22	8	6	-
April	24	9	6	-
Mei	28	9	4	-
Juni	32	11	1	-
Juli	36	11	1	-
Augustus	36	10	1	-
September	32	9	2	-
Oktober	27	8	5	-
November	22	7	7	-
December	19	7	6	-

CASABLANCA

Maand	T gem	Zon	Regen	T w
Januari	18	6	9	17
Februari	18	8	9	16
Maart	19	8	8	18
April	20	9	8	17
Mei	22	10	5	19
Juni	24	10	2	20
Juli	27	10	0	22
Augustus	27	10	1	23
September	27	9	3	23
Oktober	24	8	6	21
November	21	6	9	20
December	18	6	9	18

FEZ

Maand	T gem	Zon	Regen	T w
Januari	16	6	9	-
Februari	18	6	10	-
Maart	19	7	9	-
April	21	8	10	-
Mei	25	9	7	-
Juni	30	10	3	-
Juli	35	11	1	-
Augustus	36	10	1	-
September	32	9	3	-
Oktober	25	7	7	-

November	20	6	9	-
December	17	6	9	-

Adressen

Ambassade van Marokko in Nederland

Oranjestraat 9, 2514 JB Den Haag

T 070-3469617

I <https://www.rijksoverheid.nl>

Consulaat van Marokko in België

Antwerpsesteenweg 68, 2660 Hoboken, Antwerpen

T 03-830 5751

I <https://www.belgische-ambassade.com>

Ambassade van Nederland in Marokko

Rue de Tunis 40, Tour Hassan, Rabat

T +212-537-219600

E rab@minbuza.nl

I www.nederlandwereldwijd.nl

Ambassade van België in Marokko

Sise Angle Rue Mohammed Ben Hassan El Ouazzani et Rue Mejjat, Quartier Souissi, Rabat

T +212-537-268060

E rabat@diplobel.fed.be

I: <http://morocco.diplomatie.belgium.be>

Communicatie

Post van Marokko naar de Benelux doet er normaal gesproken niet langer dan een week over. Voor postzegels kun je in Marokko terecht bij postkantoren, kiosken en soms bij winkels die ansichtkaarten verkopen.

Telefoneren in Marokko: Telefoneren en faxen kun je in Marokko vanuit *teleboutiques* (telefoonkantoren). De telefoons werken op munten van 1, 5 en 10 dirham. Je kunt ter plaatse biljetten wisselen in munten. Je kunt ook bellen vanuit postkantoren, *tabacs* en fotozaken. Daar zijn telefoonkaarten te koop vanaf 50 eenheden, die je ook in veel openbare cellen kunt gebruiken (niet in de *teleboutiques*). In het weekend en na 20.00 uur is het beltarief voordeliger. Tijdens religieuze feestdagen is het vaak lastig om verbinding te maken.

Mobiel bellen vanuit Marokko: Marokko beschikt over een uitgebreid mobiel netwerk. Dat betekent echter niet dat je overal en altijd bereik hebt. In de afgelegen gebieden zal dat zeker niet het geval zijn. Een overzicht van de beltarieven per provider vind je op www.bellen.com. Het internationale landnummer voor Nederland is 0031, voor België 0032 en voor Marokko +212. Wanneer je een simlockvrij toestel hebt is het voordelig om ter plekke een SIM-kaart (carte Jawal) plus prepaid opwaardeerkaart aan te schaffen. De belangrijkste telecombedrijven zijn IAM (Maroc Telecom) en Meditel.

Internet in Marokko: In veel hotels en restaurants beschikt men over WiFi. Zie: www.wificafespots.com of download de app 'Free WiFi finder'. Mocht je geen smartphone, laptop of iPad hebben dan kun je terecht in internetcafés.

Elektriciteit

De netspanning in Marokko is 220 volt. Stroomstoringen komen zelden voor. De stopcontacten zijn van het Franse type. Een verloopstekker, reservebatterijen en zaklamp zijn raadzaam om mee te nemen. Kijk [hier](#) als je wilt zien wat voor stopcontact en stekkers in Marokko gebruikelijk zijn.

Gezondheid

Hoewel inentingen voor Marokko niet verplicht zijn, worden ze wel aanbevolen. Hoeveel en welke vaccinaties je nodig hebt, hangt af van het soort reis en het gebied dat je bezoekt. Actuele informatie staat op www.lcr.nl, de site van het Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadviesing dat richtlijnen uitgeeft voor vaccinaties en preventie van malaria. In België kun je vergelijkbare informatie krijgen op www.wanda.be.

Vaccineren bij je thuis! Bij veel reizen die we aanbieden zijn inentingen tegen de belangrijkste ziekten noodzakelijk. Niet het meest leuke deel van je reisvoorbereiding maar wel onvermijdelijk. Koning Aap heeft in samenwerking met Thuisvaccinatie.nl een oplossing gevonden voor deze vaak tijdrovende klus. In plaats van dat jij naar de GGD of huisarts moet gaan, komt een huisarts bij je thuis op het moment dat het jou schikt om de benodigde inenting te zetten. Thuisvaccinatie.nl is een landelijk werkend vaccinatiecentrum (enkel in Nederland). Als je minstens 4 weken voor vertrek contact met hen opneemt, garanderen we dat je gebruik kunt maken van deze unieke service. Een handig alternatief voor de GGD! Maak hier een [afspraak voor jouw vaccinaties](#).

Reisapotheek voor Marokko: Neem een kleine reisapotheek mee op je [Marokko rondreis](#) of je [Marokko familiereis](#) met daarin o.a. jodium, pleisters, en middelen tegen koorts, diarree, verstopping, insectenbeten, zonnebrand en eventueel een middel tegen reisziekte. Denk ook aan een tekentang, thermometer (onbreekbaar), ORS (*Oral Rehydration Salts*, tegen uitdroging) en vitamintabletten. Voor de hygiëne op reis o.a. een flesje desinfecteergel en ontsmettingsdoekjes.

Europees Medisch Paspoort: Handig om mee te nemen op je rondreis door Marokko is het Europees Medisch Paspoort, een document waarmee je in urgente situaties veel problemen kan voorkomen. Het paspoort is opgesteld in elf talen, waardoor de hulpverlener (in het buitenland) eenvoudig de gegevens van de patiënt, zijn of haar ziekten, aandoeningen en medicijngebruik kan opzoeken. Ook is vermeld wie de behandelende arts is en wie er in dringende gevallen gewaarschuwd kan worden. Het medisch paspoort is onder andere verkrijgbaar bij huisarts, de Reisdokter, apotheek en GGD.

Preventieve maatregelen voor je Marokko rondreis: Bij aankomst in Marokko is het zaak de tijd te nemen om te acclimatiseren. Wees voorzichtig met zonnen en zet bij uitstapjes in de volle zon iets op je hoofd. Omdat je in de droge hitte ongemerkt veel vocht verliest, moet je steeds veel blijven drinken en wat extra zout op je eten strooien. Warme dranken zijn over het algemeen beter dan ijskoude. Je maag en darmen worden dan minder belast. Het water uit de kraan kun je beter niet drinken. Vind hier meer informatie over [gezond op reis](#).

Bagage en kleding

We adviseren je om de bagage mee te nemen in een rugzak of in een weekendtas tijdens je [Marokko rondreis](#) of je [familiereis Marokko](#). Een koffer raden we sterk af voor onze reizen. Niet omdat je je rugzak/weekendtas nodig hebt om lange wandelingen met je bagage te maken (dat gebeurt dus niet!) maar omdat een koffer vaak moeilijk op te bergen is. We raden je aan om maximaal twaalf kilo bagage mee te nemen.

Wat betreft je kleding raden we je aan om praktische kleding mee te nemen tijdens je rondreis door Marokko, kleding die zich makkelijk laat combineren (laag over laag). We vragen je dringend om in je kledingkeuze respect te tonen voor de lokale cultuur/religie. Islamitische bezienswaardigheden kun je bijvoorbeeld alleen bezoeken als je decent gekleed bent. Hoe meer je je aanpast, hoe meer je met respect benaderd wordt. Mocht je twijfelen of nog vragen hebben, neem dan gerust contact op met ons kantoor.

We gaan er vanuit dat deelnemers hun eigen medicijnen meenemen op hun Marokko rondreis. Handig is een middel tegen maag- en darmstoornissen, paracetamol, O.R.S., muggenolie, zonnebrandolie, pleisters, jodium, steriele hydrofiele gaasjes en wat verband.

Denk verder bij het samenstellen van je bagage bijvoorbeeld aan wandelschoenen, zaklamp, waterfles, naaigerei, wasmiddel, dagrugzak, universeel geldige verloopstekker, reis- en taalgids, oordopjes, opblaaskussens, voldoende fotomateriaal, lakenzak, toiletartikelen, badslippers, zwemkleding, wekker, schrijfgerei, schaar, beker en een zakmes.

Geldzaken

De munteenheid van Marokko is de *dirham* onderverdeeld in 100 *centimes*. Er zijn biljetten in omloop van 500, 200, 100, 50 en 20 dirham en munten van 10, 5, 1, 1/2 dirham en 20 en 10 centimes. Kijk voor de dagkoers op www.oanda.com.

ATM in Marokko: Bij aankomst op de luchthavens in Marokko kun je euro's wisselen of gebruik maken van pinautomaten met giropas (met Maestro- en Cirrus-logo) of bankpas. Ook in grotere steden vind je genoeg wisselkantoren en pinautomaten. Ten zuiden van het Atlasgebergte vind je pinautomaten in grotere plaatsen als Ouarzazate, Tinerhir en Zagora. Zorg dat je altijd een bedrag aan contante euro's achter de hand hebt in geval een pinautomaat niet functioneert of leeg is. Met name in weekenden kan dat het geval zijn.

Veilig pinnen in Marokko: Om veiligheidsredenen hebben Nederlandse en Belgische banken de bankpassen met Cirrus/Maestro-logo standaard ingesteld op gebruik binnen Europa. Indien je geld wilt pinnen in Marokko dien je deze instelling tijdelijk te wijzigen naar 'Wereld'. Als dat via je internetrekening niet mogelijk is, doe je er goed aan om ruim voor vertrek contact op te nemen met je bank en toestemming te vragen voor tijdelijk gebruik van je bankpas buiten Europa.

Geld wisselen in Marokko: Bewaar wisselnota's en pinbonnetjes voor het geval je de dirhams weer terug wilt wisselen. Accepteer bij het wisselen geen beschadigde biljetten; die raak je moeilijk weer kwijt. Zorg dat je altijd kleingeld bij de hand hebt voor fooien, toiletbezoek etc.

Openingstijden

Banken in Marokko zijn van maandag tot en met donderdag doorgaans geopend van 8.30-16.30 uur met een lunchstop van zo'n twee uur. Op vrijdag sluit de bank tussen de middag nog een half uur eerder voor het vrijdaggebed. 's Zomers en tijdens de ramadan sluiten banken vaak eerder. In havens en op vliegvelden zijn wisselkantoren geopend op aankomst- en vertrektijden. Hoofdstadkantoren zijn geopend tussen 8.30-18.00 uur, de kleinere sluiten tussen de middag. Musea en monumenten zijn dagelijks te bezoeken tussen 9.00 – 17.00 uur. Een aantal is op dinsdag dicht. In het weekend en op feestdagen zijn alle bedrijven en kantoren gesloten.

Openingstijden winkels in Marokko: In het weekend en op feestdagen in Marokko zijn alle bedrijven en kantoren gesloten. Veel winkels (vooral buurtwinkels en souvenirwinkels) zijn zeven dagen per week open en hanteren ruimere openingstijden. In de medina zijn veel winkeltjes op vrijdagmiddag gesloten in verband met het vrijdaggebed. Op zondag sluiten de meeste winkels in de *ville nouvelle*, het moderne deel van de steden, hun deuren. Gedurende de ramadan worden de openingstijden aangepast; tijdens de belangrijkste religieuze feestdagen zit alles dicht.

Shoppern in Marokko: Op souvenirgebied is er in Marokko van alles en nog wat te koop: lederwaren, aardewerk, mozaïek, juwelen, tapijten, etc. Het is gebruikelijk om af te dingen op alle artikelen, behalve als het gaat om levensmiddelen. Vaak vraagt men in eerste instantie erg hoge prijzen. Zet laag in, zodat je voldoende onderhandelingsruimte hebt. Bepaal al voor het afdingen wat het maximum is waarop je uit wilt komen. Als je niet tot overeenstemming komt over de prijs, gaat de koop niet door. Wil je niet afdingen of heb je graag wat prijsindicaties voor je de soeks induikt, bezoek dan een winkel met vaste prijzen in een van de steden.

Fotografie

Wil je mensen fotograferen in Marokko, vraag dan altijd eerst om toestemming. Als je dat niet doet kunnen mensen soms erg boos worden. Slangenbezweerders, goochelaars en andere artiesten die zich graag laten fotograferen, vragen daar een vergoeding voor. Zorg dan ook dat je altijd munten of klein papiergeld bij de hand hebt. Geld geven aan lieden met berberapen is uit den boze: wie dat doet steunt de illegale handel in deze ernstig bedreigde diersoort.

Het is het streng verboden stuwdammen, militaire objecten, vliegvelden, koninklijke paleizen e.d. te fotograferen.

Reisdocumenten

Internationaal paspoort:

Wij adviseren je om op reis te gaan met een internationaal paspoort dat bij terugkeer van je reis nog minimaal zes maanden geldig is. Als je naar Marokko reist moet je paspoort beschikken over tenminste 1 lege visumpagina.

Visum:

Voor deze bestemming is er voor reizigers met een Nederlandse of Belgische nationaliteit geen visum nodig bij een verblijf tot maximaal 90 dagen.

Als je afwijkend reist van de groepsreis raden wij je aan om je goed te laten informeren over of je een visum nodig hebt. Onze partner Traveldocs helpt je graag verder en is telefonisch bereikbaar via +31 (0)23 2210004. Traveldocs is een gespecialiseerde visumdienst voor Nederland (voor Nederlandse paspoorthouders) en België (voor Belgische paspoorthouders).

Kijk op de website van Traveldocs voor meer informatie:

- Nederlandse reizigers bezoeken: visum-legalisatie.nl/koningaap-nl
- Belgische reizigers bezoeken: visum-legalisatie.nl/koningaap-be

Reizigers die niet beschikken over de Nederlandse of Belgische nationaliteit, dienen zelf contact op te nemen met de betreffende ambassade(s) en hun eventuele visum te regelen.

Reizigers met meereizende kinderen onder de 18 jaar dienen zelf bij de betreffende ambassade te informeren naar eventuele aanvullende toelatingseisen.

Tijdsverschil

Tijdens onze zomertijd is het in Marokko 1 uur vroeger. Tijdens onze wintertijd is er geen tijdsverschil. Fijne bijkomstigheid: je hebt waarschijnlijk geen last van een *jetlag*!

Veiligheid

Wees op drukke plaatsen zoals op markten, pleinen, in de bus en op busstations alert voor zakkenrollers. Geld en belangrijke papieren kun je beter niet in je handtas bewaren. Laat ze in de kluis van het hotel achter. Ben je onderweg, draag ze dan op het lichaam, bijvoorbeeld in zakjes aan de binnenkant van je kleding of in een gordel. Mocht je onverhoopt bestolen worden of iets naars overkomen, zorg dan dat je de app 'SOS op reis' gedownload hebt zodat je alle belangrijke telefoonnummers bij de hand hebt. Doe aangifte bij de politie, dat is nodig voor de verzekering.

Reisadvies voor Marokko: Nuttige reisadviezen en actuele informatie over de veiligheid in de verschillende regio's van Marokko vind je op www.nederlandwereldwijd.nl of op <http://diplomatie.belgium.be/nl>. Nederlanders kunnen in geval van nood 24/7 bellen met het contactcenter van Buitenlandse Zaken, telefoon +31 247 247 247. Ook via het Twitteraccount @247BZ of de 24/7 BZ Reisapp kun je direct contact opnemen met het contactcenter.

Reisdocumenten

Internationaal paspoort:

Wij adviseren je om op reis te gaan met een internationaal paspoort dat bij terugkeer van je reis nog minimaal zes maanden geldig is. Als je naar Marokko reist moet je paspoort beschikken over tenminste 1 lege visumpagina.

Visum:

Voor deze bestemming is er voor reizigers met een Nederlandse of Belgische nationaliteit **geen** visum nodig bij een verblijf tot maximaal 90 dagen.

Als je afwijkend reist van de groepsreis raden wij je aan om je goed te laten informeren over of je een visum nodig hebt. Onze partner Traveldocs helpt je graag verder en is telefonisch bereikbaar via +31 (0)23 22 100 04. Traveldocs is een gespecialiseerde visumdienst voor Nederland (voor Nederlandse paspoorthouders) en België (voor Belgische paspoorthouders).

Kijk op de website van Traveldocs voor meer informatie:

- Nederlandse reizigers bezoeken: visum-legalisatie.nl/koningaap-nl/nl
- Belgische reizigers bezoeken: visum-legalisatie.nl/koningaap-be/nl

Reizigers die niet beschikken over de Nederlandse of Belgische nationaliteit, dienen zelf contact op te nemen met de betreffende ambassade(s) en hun eventuele visum te regelen.

Reizigers met meereizende kinderen onder de 18 jaar dienen zelf bij de betreffende ambassade te informeren naar eventuele aanvullende toelatingseisen.

Accommodatie en transport

Vervoer

Bij aankomst op de luchthaven van Casablanca staat er een transfer voor je klaar om je naar je hotel te brengen. De persoon die de transfer verzorgt staat in Terminal 2 bij het meeting point en is te herkennen aan het bordje met Koning Aap erop. Om optimaal te kunnen genieten van al het fraais wat er onderweg te zien is, maak je overwegend gebruik van eigen vervoer, dat wil zeggen gehuurde (mini)bussen. Daardoor is het mogelijk om onderweg stops te maken waar en wanneer we zelf willen. Afhankelijk van de groepsgrootte reizen we rond in een of twee minibusjes. De bussen beschikken meestal over airconditioning maar ervaring heeft geleerd dat men het vaak prettiger vindt om de ramen open te hebben in plaats van de airco aan. Ook zal op sommige trajecten (steile bergwegen) de airco niet aangezet kunnen worden. In de bus mag niet gerookt worden.

Vanzelfsprekend kan de lokale situatie aanleiding geven tot veranderingen in de route. Wegwerkzaamheden en overstromingen kunnen daar de oorzaak van zijn. We doen dan uiteraard ons best om een zo goed mogelijke andere route te vinden. De transfers van en naar het vliegveld zijn inbegrepen. Eventuele extra vervoerskosten bij optionele excursies zijn niet inbegrepen.

Reisafstanden

Casablanca naar Rabat : 115 km / 1 uur en 30 minuten
 Rabat naar Chefchaouen: 245 km / 5 uur
 Chefchaouen naar Fes: 265 km / 5 uur
 Fes naar Midelt: 230 km / 4 uur en 30 minuten
 Midelt naar Erfoud: 215 km / 3 uur
 Erfoud naar Merzouga: 35 km / 1 uur
 Merzouga naar Todrakloof: 230 km / 4 uur
 Todrakloof naar Ait Ben-haddou: 215 km / 4 uur
 Ait Ben-haddou naar Taroudannt: 285 km / 5 uur en 30 minuten
 Taroudannt naar Essaouira: 255 km / 4 uur en 30 minuten
 Essaouira naar Marrakesh: 185 km / 3 uur en 30 minuten

NB: De genoemde reisduur per dag is uiteraard bij benadering.

Accommodatie

Tijdens onze reis door Marokko hebben we bijna overal de beschikking over twee- en driepersoonskamers (vaak een tweepersoonskamer met een extra bed erbij) met douche en toilet. Indien je met drie personen boekt, geef dan bij boeking aan of je gebruik wilt maken van een driepersoonskamer. Bij de selectie van onze hotels hebben we met name gelet op de locatie, hygiëne en sfeer. De meeste van de door ons gekozen locaties beschikken ook over airconditioning, soms een ventilator op de kamer. De overnachtingen zijn op basis van logies en ontbijt. Verblijf je in de winterperiode in Marokko, dan is het goed om er rekening mee te houden dat hotels in Marokko over het algemeen niet beschikken over centrale verwarming. In de kamers worden voldoende extra dekens voorzien om je comfortabel te maken. Ook zwembaden (indien deze bij je hotel beschikbaar is) zijn doorgaans niet verwarmd.

Veel van de geplande hotels hebben een zwembad; fijn om de Marokkaanse warmte van je af te spoelen! Dat geldt voor de accommodaties in Midelt, Erfoud, Merzouga, Todrakloof, Ait Ben-haddou. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat er andere hotels zonder zwembad gebruikt moeten worden. Als dit zich voordoet zullen we proberen een passend alternatief te vinden. Ook kun je zwemmen in zee bij Essaouira! In Merzouga zal overnacht worden in een herberg.

Wifi is voor veel reizigers prettig om (via social media) contact met het thuisfront te houden. Alle geplande hotels beschikken over wifi, soms tegen betaling, soms alleen in de lobby van het hotel. Houd er rekening mee dat de kwaliteit en snelheid van de internetverbinding niet overal optimaal zijn.

Deelnemers die zich individueel inschrijven delen een kamer met een andere deelnemer. We houden er uiteraard rekening mee dat je bij iemand op de kamer komt van hetzelfde geslacht. Het is mogelijk om, daar waar aanwezig, een eenpersoonskamer aan te vragen. Hiervoor berekenen wij een eenpersoonskamertoeslag.

Op deze reis is het niet mogelijk een driepersoonskamer te boeken.

Zwaarte van de reis

Deze reis valt in categorie 2.

Vaak krijgen we de vraag of een reis 'zwaar' is. Dit vinden we een moeilijke vraag omdat iedereen een reis op een andere manier ervaart. In het algemeen kun je stellen dat iedereen met een goede lichamelijke en geestelijke conditie zonder problemen kan deelnemen aan onze reizen. Dit betekent bijvoorbeeld dat je altijd je eigen bagage naar je kamer kunt brengen, - ook als er geen lift is - of dat een uitgebreide stadswandeling voor je geen probleem is. Culturele verschillen respecteer je en je kunt goed omgaan met onverwachte gebeurtenissen. Op basis van onze ervaring en de terugkoppeling van onze reizigers en reisbegeleiders geven we voor iedere reis tevens een indicatie voor de ervaren zwaarte. Zo hopen we je te helpen om de reis te kiezen die bij je past zodat jij zelf - én ook je medereizigers! - optimaal kunnen genieten. Bij deze indeling houden we rekening met de gebruikte accommodatie, reisduur, hoogteverschillen, zwaarte van wandelingen & ruimte om zelf invulling te geven aan programma.

Afwisselende reis met soms langere reisdagen. Doordat de overwegend goede wegen van Marokko je door wisselend en mooi landschap voeren, zal je je op de langere reisdagen geen moment vervelen. Overnachten doe je in goede middenklasse hotels. Een enkele keer kan de overnachtingsplaats iets eenvoudiger zijn.

Categorie 1: Ontspannen reis, voor iedereen goed te doen. Korte reisafstanden, goede hotels, lichte wandelingen, reis met een laag tempo.

Categorie 2: Voor iedereen goed te doen. Soms wat langere reisafstanden. Goede hotels, soms avontuurlijke overnachting, eenvoudige wandelingen, reis in een gewoon tempo. Voldoende ruimte om ook zelf invulling te geven aan je reis door verblijf in grotere steden.

Categorie 3: Goed te doen voor iedereen die zich voorbereidt en zich flexibel opstelt. Er zitten zwaardere trajecten in de reis zoals langere reisafstanden (> 6 uur), treinreizen, wandelingen over ongebaande paden en/of ongelijke ondergrond, geringe hoogteverschillen en/of (meerdere) overnachtingen in eenvoudige accommodatie en/of je ervaart grote culturele verschillen. Soms minder ruimte om zelf zonder de overige deelnemers op pad te gaan (denk aan verblijf in wildpark).

Categorie 4: Redelijk stevige reis door lange reisafstanden, diverse zwaardere en/of meerdaagse wandelingen, hoogteverschillen, regelmatig eenvoudige accommodatie, minder ruimte voor eigen invulling omdat veel in groepsverband gedaan moet worden (verblijf in wildpark, reizen door ruige natuur).

Categorie 5: Zware reis die we alleen aanraden voor ervaren reizigers die beschikken over uitgebreide reiservaring en een zeer goede lichamelijke en geestelijke conditie hebben. Denk hierbij aan meerdaagse trektochten, reizen door ruig terrein, lange wandelafstanden per dag en/of grote hoogteverschillen.

Neem bij twijfel contact met ons op. Wij adviseren jou graag bij de keuze voor een passende reis.

Reisbegeleiding

Al onze groepsreizen worden ter plekke uitgevoerd door **Nederlandstalige of lokale Engelstalige reisbegeleiders**. Bij de vertrekdatum van een reis wordt dit op onze website duidelijk vermeld.

Veel klanten vragen ons of er **veel verschil is tussen een reisbegeleider uit België/Nederland of een lokale Engelssprekende reisbegeleider**. Wij vinden dat er aan beide keuzes voor- en nadelen verbonden zijn en dat iedereen daarom zelf moet afwegen welke keuze voor hem/haar de beste is.

Een **Nederlandstalige reisbegeleider** is meestal opgegroeid in België of Nederland en maakt daarom deel uit van onze westerse cultuur. Met hen is het over het algemeen makkelijker communiceren tijdens de reis, zowel wat betreft de taal als de culturele achtergrond. Daardoor kan deze reisbegeleider het groepsproces makkelijker volgen en bijsturen waar nodig. Vaak hebben zij ook uitgebreid gereisd of gewoond op de bestemming en hebben dus veel kennis over de lokale gebruiken en delen dit graag met je. Ook is de Nederlandstalige reisbegeleider zich zeer bewust van het belang van duurzaam toerisme; ze stimuleren het bezoeken van kleinschalige lokale restaurants, beperken het gebruik van plastic en geven duurzame tips tijdens de reis.

Een **lokale Engelstalige reisbegeleider** is natuurlijk op de bestemming opgegroeid en 'ademt' daarom deze bestemming. Hij of zij is hierdoor de aangewezen persoon om je in te wijden in de lokale gebruiken en cultuur. Overal is hij/zij thuis en dit communiceert erg makkelijk met de lokalen. Zijn of haar Engels heeft vaak een accent waardoor de communicatie iets moeilijker kan verlopen dan met een Nederlandstalige reisbegeleider. Positief is dat zo lokaal werk gecreëerd wordt op de bestemming zodat de lokale economie meer profiteert van je bezoek. Tenslotte geldt vaak een korting op een reis met een lokale Engelstalige reisbegeleider omdat bijvoorbeeld geen intercontinentaal vliegticket voor hen betaald hoeft te worden en wij dit verrekenen in onze prijzen.

Koning Aap stelt **hoge eisen aan de reisbegeleiding**. Een goede reisbegeleider is van grote meerwaarde op de reis! Wij zijn dan ook trots op ons team van professionele reisbegeleiders. Het zijn stuk voor stuk enthousiastelingen die allemaal de **liefde voor 'hun' land(en) graag aan anderen over brengen**. Ruime reiservaring én ervaring in het omgaan met groepen en (bij voorkeur) actieve kennis van lokale gebruiken en de taal zijn bij ons belangrijke selectiecriteria bij de keuze voor onze reisbegeleiders. Voor onze nieuwe reisbegeleiders worden speciale trainingen georganiseerd om ze voor te bereiden op hun rol tijdens de reis. Tijdens deze trainingen krijgen ze ook lastige praktijksituaties voorgeschoteld en leren ze waar de Koning Aap reisformule voor staat.

Daarnaast worden er met regelmaat bijeenkomsten georganiseerd voor de Nederlandstalige reisbegeleiders om essentiële kennis en ervaring uit te wisselen met elkaar en met medewerkers op kantoor, zodat de reizen op allerlei vlakken verbeterd kunnen worden.

De **primaire taak van onze reisbegeleiding** is toezien op een goede logistiek van de reis (vervoer en accommodatie). Ook waakt de reisbegeleiding over het verloop van het programma en over de aandacht die elk onderdeel krijgt. De reisbegeleider organiseert ter plekke een scala aan facultatieve excursies. Daarnaast fungeert hij of zij natuurlijk als centrale vraagbaak. Onze medewerkers kunnen veel vertellen over het land en de plaatselijke gewoonten. Realiseer je wel: een reisbegeleider is geen wandelende encyclopedie. Hoe je uiteindelijk het land ervaart bepaal je zelf, neem dus altijd een goede reisgids mee.

Natuurlijk heeft een reisbegeleider ook niet alles in de hand. Soms is er sprake van overmacht: door overstromingen of aardverschuivingen is de weg versperd, de overheid heeft de treinkaartjes geconfisqueerd of het hotel heeft de kamers al weggegeven. Bij dit soort tegenslagen zal de reisbegeleider op zoek gaan naar een alternatief.

Ondanks alle voorbereidingen en inspanningen van de reisbegeleider kan het gebeuren dat de reis toch niet geheel naar je verwachting verloopt. De reisbegeleider hoort dit dan graag van je, zodat er **ter plekke** naar een oplossing gezocht kan worden.

Het functioneren van onze reisbegeleiders evalueren we na iedere reis aan de hand van door deelnemers **ingevulde evaluatieformulieren**. Zo hebben wij te allen tijde zicht op hoe onze mensen in het veld opereren!

Je reisbegeleider verwacht aan het einde van de reis een **fooi** als zij/hij het werk goed heeft gedaan. Ons advies voor deze fooi verschilt per land, kijk voor een indicatie in de landeninformatie van je reisbestemming.

Bewust op reis

Reizen is andere culturen leren kennen, lokale mensen ontmoeten en prachtige natuur zien. En dat willen we ook nog tot ver in de toekomst. Daarom houden wij bij onze reizen **rekening met milieu, mensen, natuur en cultuur**. Dit is niet alleen noodzakelijk maar ook nog eens heel leuk!

Local Impact Score

Voor elke reis streven we naar een minimale impact op het klimaat en een maximale positieve impact op de lokale omgeving. Om inzichtelijk te maken welk deel van onze uitgaven en de uitgaven van onze reizigers bij de lokale gemeenschap (accommodaties, restaurants en transport) terecht komt, hebben wij een Local Impact Score ontwikkeld.

De Local Impact Score bestaat uit twee elementen. Het eerste deel is opgebouwd uit een berekening van de vlucht, het landarrangement en het geschatte zakgeld. Het tweede deel is opgebouwd uit een waardensysteem van tien duurzaamheidscriteria waarvan wij vinden dat deze de lokale impact vergroten. Deze twee elementen samen vormen samen onze Local Impact score. Hoe hoger de score, hoe meer geld er in de lokale gemeenschap blijft. Lagere scores hebben uiteraard meer aandacht nodig in de toekomst. We doen er alles aan om een score waar mogelijk te

verbeteren samen met onze lokale partners. We zullen de scores jaarlijks bijwerken en herzien.

De Local Impact Score van deze reis is: 63

Wil je meer lezen over de Local Impact Score of ben je benieuwd uit welke duurzaamheidscriteria de score is opgebouwd? Wij leggen je dit graag uit op [onze duurzaamheidspagina](#).

Bijkomende kosten en zakgeld

Zakgeld / Bijkomende kosten

Het door ons geadviseerde zakgeld is een minimum bedrag voor je maaltijden, drankjes, excursies, entreegelden, ter plaatse te betalen luchthavenbelastingen en fooien. Het bedrag dat je uiteindelijk uitgeeft hangt natuurlijk sterk af van je eigen uitgavepatroon, souvenirs zijn mede daarom niet inbegrepen.

Gezamenlijke uitgavenpot

Tijdens je reis kun je regelmatig gezamenlijk deelnemen aan excursies of (niet vantevoren betaalde) maaltijden. Ook zullen er hier en daar gemeenschappelijke fooien betaald worden. Om hiervoor niet elke keer apart te hoeven afrekenen wordt er een Gezamenlijke Uitgavenpot ingesteld. Aan het begin van de reis wordt door de reisbegeleider van iedereen geld ingezameld voor deze pot. Aan het eind van de reis volgt dan de afrekening, waarbij je geld terug kunt krijgen of bij moet betalen. Met deze uitgaven is rekening gehouden bij de hoogte van ons adviesbedrag voor het zakgeld.

De hoogte van deze Gezamenlijke Uitgavenpot voor deze reis bedraagt € 150,-.

Landarrangement

Het is ook mogelijk om van deze rondreis alleen het landarrangement te boeken. Je regelt dan zelf de internationale vluchten en de transfer bij aankomst en vertrek. Met de andere deelnemers maak je vervolgens de reis volgens programma. Zo heb je een optimale vrijheid om zelf je reis samen te stellen en de vlucht te kiezen die bij je reisplannen past.

Op het boekingsformulier kun je ook aangeven of we, tegen betaling, nog een extra overnachting bij aankomst moeten regelen. Ook de transfer bij aankomst kan Koning Aap op individuele basis voor je regelen.

Voor al onze reizen hebben we een minimum aantal deelnemers nodig. Houd hier rekening mee voordat je zelf tickets gaat reserveren.

Het is in alle gevallen je eigen verantwoordelijkheid om op tijd bij het beginpunt van de reis aanwezig te zijn. Daarnaast zijn wij niet verantwoordelijk voor sporadische wijzigingen in de vertrekkedata van onze groepsreizen.

Verzekeringen

Zoals in onze reisvoorwaarden vermeld staat, stellen we het afsluiten van een reisverzekering verplicht. Mocht je nog geen reisverzekering hebben afgesloten, dan ben je verplicht hier vóór vertrek alsnog voor te zorgen. Mocht er onverhoopt iets gebeuren tijdens de reis of voor aanvang van de reis, dan kan dit je veel geld kosten. Door het afsluiten van een verzekering voorkom je hoge kosten. Koning Aap werkt al jaren samen met de bekende reisverzekeraar Allianz Global Assistance. Zij hebben een speciaal pakket van reis- en annuleringsverzekeringen samengesteld dat aansluit op het avontuurlijk karakter van onze groepsreizen.

Je verzekeringen bij Koning Aap afsluiten: de voordelen

Hoewel het niet verplicht is om de verzekeringen bij Koning Aap af te sluiten, raden we dit wel aan. Omdat we goed op de hoogte zijn van de af te leggen reisroutes en ter plaatse beschikken over de medewerking van lokale agenten, zijn eventuele problemen makkelijker op te lossen wanneer de reisverzekering via Koning Aap is afgesloten. Een bijkomend voordeel is dat wanneer een reis onverhoopt niet door mocht gaan, de kosten van de afgesloten reis- en/of annuleringsverzekeringen geheel gerestitueerd worden.

Reis je met een reisgenoot?

Deelnemers die zich samen inschrijven op een reis raden we aan om een reisverzekering af te sluiten bij dezelfde verzekeringsmaatschappij. Bij een eventuele repatriëring van je reisgenoot voorkom je zo dat je als medereiziger (met een andere verzekering) geen toestemming krijgt om ook zonder kosten terug te keren.

Avontuurlijke excursies zijn op eigen risico

Met nadruk willen we er op wijzen dat reizigers die tijdens hun reis deel willen nemen aan avontuurlijke excursies (als raften, duiken, snorkelen, (bamboe)vlotvaren, kanoën, (water)skiën, (wind)surfen, parasailing, deltavliegen, parachutespringen, ballonvaren, bungee jumpen, canopy tour, canyoning, speleologie, mountain trekking, tokkelen, sandboarden, mountain biking, downhill biking en snowboarden) dit voor eigen risico doen en dat we hen dringend aanraden vooraf te controleren of hun reisverzekering deze activiteiten dekt.

Hoe sluit je een verzekering via ons af?

Dat is heel makkelijk! Bij het boeken van een reis, kun je in het boekingsformulier aangeven welke verzekering(en) je wilt bijboeken.

Overzicht verzekeringen

Voor meer informatie verwijzen we je door naar een pagina met meer uitleg over alle verzekeringsmogelijkheden.

- [Verzekeringspakketten voor reizigers uit Nederland](#)
- [Verzekeringspakketten voor reizigers uit België](#)

Veilig op reis

Wij zijn aangesloten bij de SGR en de ANVR. Voor jou als reiziger is dit een veilig gevoel, omdat je bij eventuele problemen altijd kunt terugvallen op deze organisaties.

Ook ons lidmaatschap van het Calamiteitenfonds geeft je de zekerheid dat, bij erkende calamiteiten die niet verzekerd zijn door je reisverzekering, extra kosten vergoed worden.

Veelgestelde vragen

Veelgestelde vragen over [Marokko](#)

Landinformatie

Meer informatie over [Marokko](#)

Verder nog belangrijk

We raden je aan om goed voorbereid op reis te gaan, lees daarom voldoende over je reisbestemming en vraag goed na welke vaccinaties en andere medicatie je nodig hebt. Hieronder volgen nog een paar belangrijke zaken.

Persoonsgegevens

Zorg dat je je persoons- en paspoortgegevens (als geslacht, geboortedatum, voornamen en achternaam zoals vermeld in je paspoort) correct invult, aangezien deze uiteraard nodig zijn voor het inboeken van je vluchten, eventuele treintickets of accommodatie. Check na ontvangst van je (digitale) boekingsbevestiging of deze gegevens correct staan vermeld. Je bent zelf verantwoordelijk voor het verstrekken van correcte gegevens. Met onjuiste gegevens loop je het risico niet toegelaten te worden op een vlucht of buitenlandse luchthaven.

Feedback

Hoewel wij veel aandacht besteden aan het goed uitvoeren van onze reizen is het mogelijk dat een deelnemer aanmerkingen heeft over de uitvoering van de reis. Om te bewerkstelligen dat deze aanmerkingen direct tijdens de reis naar tevredenheid opgelost kunnen worden, is de deelnemer verplicht de aanmerkingen per omgaande schriftelijk aan de reisbegeleiding mee te delen. Klachten die niet tijdens de reis schriftelijk aan de reisbegeleiding zijn meegedeeld, zullen door ons na afloop van de reis niet in behandeling worden genomen.

Aantal deelnemers

Mocht het gepubliceerde minimum aantal deelnemers niet gehaald worden, dan hebben wij de mogelijkheid om deze reis schriftelijk of mondeling te annuleren. Ook het uiteindelijk niet verkrijgen van de benodigde vliegtickets, kan leiden tot het annuleren van de reis. Wij verplichten ons dit uiterlijk drie weken voor vertrek aan de deelnemers mee te delen.

Adventure Specialists BV

Koning Aap maakt deel uit van een groep avontuurlijke reisorganisaties die vallen onder Adventure Specialists BV. Zij werken op diverse manieren samen om te zorgen dat de reiziger zo veel mogelijk waar krijgt voor zijn geld. Achter de schermen wordt er samengewerkt op het gebied van inkoop en afhandeling en voor de reiziger betekent het dat we de kans vergroten dat de reizen doorgang vinden doordat we belangstellenden naar elkaar kunnen doorverwijzen. In het

enkele geval dat een reis wordt geannuleerd, gaan we eerst kijken of we de reiziger kunnen onderbrengen bij één van de andere reisorganisaties (Koning Aap Nederland, Koning Aap België, Shoestring).

Boek niet te laat

Wacht met het boeken van een reis niet te lang, omdat we een maand voor een reis vertrekt (en in sommige gevallen eerder) onze vliegtuigstoelen moeten retourneren aan de desbetreffende luchtvaartmaatschappij. Daarna zijn de stoelen 'op aanvraag'. Bovendien kan laat boeken afwijkende vluchtschema's met bijbehorende vluchttoeslagen, extra transfers en eenpersoonkamertoeslagen met zich meebrengen.

Laatste nieuws

In de uitgebreide reisbeschrijving vind je de meest actuele informatie over onze reizen. In de loop van het jaar kunnen echter veranderingen optreden waardoor mogelijk het dag-tot-dag-programma of het vluchtschema aangepast dient te worden. Uiteraard zoeken we dan altijd naar een zo goed mogelijk alternatief. Al deze veranderingen worden, zodra bekend, vermeld op onze website bij de betreffende reis onder 'Laatste Nieuws'. Indien de inhoud van de uitgebreide reisbeschrijving afwijkt van de informatie in onze algemene brochure, is de beschrijving op onze website bindend.

Verlenging van de reis

Mocht je je reis willen verlengen, dan kun je dit aangeven op je boekingsformulier. Voor het wijzigen van de vlucht ten opzichte van de groepsvlucht brengen we standaard € 50,- per boeking in rekening. Bij de verlenging van je reis kun je te maken hebben met extra kosten, zoals meerkosten voor de vlucht (door bijvoorbeeld een andere luchtvaartmaatschappij of boekingsklasse), het regelen van eigen transfer, extra hotelnachten etc. Wij nemen (na ontvangst van je boekingsformulier!) zo spoedig mogelijk contact met je op om de prijs met je te bespreken. Pas nadat je hiermee akkoord bent gegaan, wordt je boeking definitief.

Tenslotte

Onze rondreizen gaan door landen waar het klimaat en andere factoren kunnen zorgen voor problemen. Dit kan betekenen dat we soms moeten afwijken van het bovenstaande programma. Tussentijdse aanpassingen van dienstregelingen en prijzen van de luchtvaartmaatschappijen kunnen eveneens leiden tot gewijzigde vluchtdagen en reissommen. We doen ons uiterste best om eventuele veranderingen zo snel mogelijk door te geven en de gevolgen ervan zo beperkt mogelijk te houden, maar we zijn niet verantwoordelijk voor factoren die buiten onze macht liggen. Je kunt op onze website kijken voor eventuele wijzigingen.

Adres

Bezoekadres Koning Aap Nederland

Entrada 224 1114 AA Amsterdam - Duivendrecht

Email

info@koningaap.nl

Telefoon

020-7887700

In geval van uiterste nood - 24 uur bereikbaar

Uitsluitend voor noodgevallen kun je ons buiten kantooruren bereiken op +31 (0)20-788 77 00. Je kiest dan in het keuzemenu voor nummer 1. Je wordt dan direct doorverbonden met onze alarmcentrale.

Bij een noodgeval moet je denken aan een last-minute annulering (binnen 24 uur voor vertrek), (vlucht)vertraging of ziekenhuisopname.

Openingstijden

Ons kantoor is geopend op de volgende tijden:

Maandag t/m vrijdag van 10-16 uur

Afspraak met een landenspecialist

Wil je een afspraak maken met één van onze landenspecialisten, bel dan van tevoren voor een afspraak, zodat je er zeker van bent dat je de juiste persoon te spreken krijgt.

